

Gaffa.dk
Karl Bartos-interview:
Musikken er målet, maskinen er midlet
Copenhagen, 07. July 2007

Foto: Thomas Behrndtz

I 32 år har Karl Bartos været med til at sætte standarden for, hvad menneske og maskine kan opnå hvis de slår pjalterne sammen. I sidste uge spillede han tre koncerter i Danmark.

Af Morten Sternberg

Som han sidder der på en lille kasse midt på Rusts dansegulv og ser roligt til, mens lyd- og lysfolk stresser rundt som travle arbejdsbier for at nå at få alt klar til aftenens koncert, er det svært at forestille sig, at den efterhånden 53 årige Karl Bartos fra 1975 til 1991 var et bærende medlem af den banebrydende elektroniske kvartet KW. Der er ikke meget robot eller menneske-maskine over ham. Tværtimod. Bag de drengede og alvorlige ansigtstræk gemmer der sig en mand, der har let til smil og passioneret fortæller om sine oplevelser med lyd og musik.

Du har tidligere udtalt, at musik ikke har udviklet sig, siden Thomas Edison adskilte lyden fra lydkilden.

– Før Edison var en enhver lyd forbundet med dets lydkilde. Du kunne høre stemmer, sang eller et tordenskrald, men kun mens det skete. Du kan sammenligne det med et træ, der kaster skygge. Men pludselig gjorde Edison det muligt at høre stemmen, uden at der var et ansigt. Lyden kunne nu afspilles igen hundrede år senere, og det var psykologisk set et stort skridt. Siden da er der ikke sket det store inden for musik. Vi har fået det binære talsystem, som muliggør digital tilgang til lyd, men det betyder ikke så meget. Hemmeligheden ved musik er det, der foregår her og nu i interaktion mellem mennesker. Det er dødt indtil næste forestilling. Derfor er koncerten i dag vigtigere end nogensinde. Det er her, musikken lever. Desuden er der ikke nogen penge i at udgive cd'er. Bartos lyser op i et af sine mange smil – Internettet og sider som MySpace har også åbnet op for nye muligheder for at sprede sin musik, men det har ikke udviklet musikken selv.

Du underviser på Berlins Universitet for Kunst i forholdet mellem kunstneren og modtager, og synes på flere måder at have en intellektuel tilgang til musik. Samtidig er din egen musik let tilgængelig og enkel. Er det noget, du er bevidst om?

Under det meste af spørgsmålet har Bartos rystet afvisende på hovedet. – Jeg er ikke intellektuel, og min musik er det heller ikke på nogen måde. Jeg har en instinktiv tilgang til musik og ser det som et frirum. Musik og lyd giver ingen mening i sig selv. Du slår en akkord an, den betyder ingenting. Du spiller en lille melodi, den betyder intet. Men du kan mærke at den gør noget ved dig. Den vækker følelser. Mennesket har fået sin grundlæggende tilgang til

musik med fra sin mors vuggeviser, og den følger os resten af livet. Den lyd definerer hele vores musikalske opfattelse. Det er en slags programmering, man får som spæd. Men det er interessant at prøve at sætte ord på de ting, der ikke kan forklares. Desuden giver arbejdet mig mulighed for at komme i kontakt med unge mennesker og på den måde følge med i, hvad de går og tænker på. Det er sundt.

Hvilke metoder bruger du så, når du arbejder med din musik?

– Meget traditionelle. Jeg har et klaver, som jeg spiller på. Eller også klimprer jeg lidt på en guitar. Ordene og inspirationen til teksterne kommer tit fra avisartikler. Jeg kan anbefale dig at læse Sunday Times, det er en god avis.

I hele din karriere som popmusiker har du næsten altid arbejdet med elektroniske instrumenter. Hvad er det der tiltrækker dig ved elektronikken.

– Intet... Svaret falder overraskende hurtigt og kontant i betragtning af at man sidder overfor en af den elektroniske musiks foregangsmænd. – Det gode ved at arbejde med en computer er, at det er nemt og hurtigt. Desuden bliver man nødt til det, hvis man vil forsøge at lyde blot en smule anderledes end The Beatles.

Tidligere medlemmer af legendariske bands skynder sig at tage afstand fra deres fortid, når de starter en solokarriere. Der gik f.eks. flere år, før John Lennon spillede Beatles-sange. Men du synes ikke at have noget problem med at tale om KW eller spille hittene fra dengang.

– Nu vil jeg ikke sammenligne KW med The Beatles eller mig selv med John Lennon... men hvorfor skulle det være et problem? Jeg har skrevet "The Robots", så hvorfor skulle jeg ikke spille den?

Hvordan var det at arbejde sammen med nye musikalske partnere som Electronic og OMD efter at have været med i et så lukket kollektiv som KW?

– Det var intet problem. Du skal huske, at jeg først kom med i KW, da jeg var i starten af tyverne. Jeg havde været med i flere bands før da og havde spillet både jazz og rock. Jeg er vokset op i 60'erne med lyden af både engelsk og amerikansk musik og nød at flytte til Manchester i nogle år for at arbejde sammen med min ven Bernard Sumner (New Order og Electronic, red.). Det var skønt at leve som englænder i den by, megen af min ungdomsmusik kom fra. Det var som at komme hjem.

En slags Heimat?

– Præcis!

Arbejder du på nyt materiale i øjeblikket...?

Før jeg kan nå at færdiggøre mit spørgsmål, er han allerede i gang med svaret: - Altid! Jeg er i gang med et audiovisuelt projekt jeg laver med mit band AudioVision. Det hedder Soundscape og består af to billeder af et ansigt, der er fotograferet i samme sekund og tilhørende soundtrack. Det er svært at forklare. Det skal opleves.

Du er uddannet klassisk perkussionist. Har du nogen ambition om at skabe et decideret klassisk værk på et tidspunkt?

– Nej. Det er alt for besværligt. For at være klassisk musiker skal man indrette hele sit liv efter det.

Som en sportsmand?

– Præcis. Det er al for hårdt. Så er det nemmere at være popmusiker. Selv om det faktisk er en temmelig fjollet måde at leve sit liv på.

Bartos griner igen og går tilbage til sin kasse, hvor han stille følger de sidste justeringer af lyd og scenografi. Kort tid efter står han bag sit keyboard på scenen og spiller sine elektroniske evergreens foran et andægtigt publikum. Igen med et lille smil på læben.